

Se bildene tyske okkupanter tok i Sannidal under krigen

KV har fått tilgang til en rekke lokale fotografier fra krigens dager. Bilder som er tatt av tyske soldater i Sannidal i tidsrommet 1940–1945.

Av **JIMMY ÅSEN**

Publisert 3. januar 2016

Fotografiene forteller om den tyske forlegningen på Gimle. Det er bilder fra Kil og ellers i området som viser tyskere i hverdagslige gjøremål. Disse fotografiene er aldri tidligere vært offentliggjort.

Carl Fredrik Monsen, som har studert fotografiene, sier at de er helt unike og at de er med på å dokumentere vår krigshistorie. Han har hjulpet til med å fortelle hverdagshistorier fra Kragerø og fra Sannidal. Lørdag 19. desember hadde KV en liknende reportasje hvor søkelyset var satt på havneområdet i Kragerø.

22NYHkrig soldat på Gimle_0.jpg

De tyske okkupanter i Norge fikk føle iskalde og meget tøffe værforhold i årene 1940–1942.

– Den tyske vaktstyrken som ble forlagt i Sannidal Ungdomslags eiendom, Gimle, fikk for alvor prøve den norske kong vinter. Bygningen var ikke beregnet som permanent bosted vinterstid. Avdelingen hadde som hovedoppgave å kontrollere trafikken langs den Sørlandske hovedvei og jernbanesporet forbi Sannidal stasjon, sier Monsen og forteller om en helt spesiell hendelse.

– Ved romjultider 1941 ble avdelingen plutselig utkommandert. Det var blitt anfyrt lange skuddsalver med automatvåpen i området i retning Farsjøvannet. Befant det seg alliert styrker i området? Gimle-avdelingen rykket ut. I over 20 kuldegrader gjennomførte avdelingen alle gårder i området på jakt etter mulige sabotører. Alle potetkjellere ble åpnet, bajonetter ble stukket ned i potetlagrene på jakt etter allierte våpen og utstyr.

22NYHkrig lager mat_01-01-k.jpg

Intet ble funnet, men alle potetavlingene ble ødelagt av frost, til bøndenes store ergrelse. Poteter var en viktig del av kostholdet under krigen, men frosne poteter var det ingen som kjøpte. Det økonomiske tapet ble stort og forbannelsen ble om mulig enda større, da det kom for dagen at det var en ung frontkjemper som var synderen. Hjemme på juleperm ville han markere årets slutt ved å fyre av lange skuddserier med sitt automatvåpen, uten å tenke på konsekvensene. Hendelsen føyer seg inn i de mange minner som er i ferd med å gå i glemmeboken, selv om minner fra andre verdenskrig tydeligvis aldri tar slutt, sier Monsen.

Når det gjelder den tyske forlegningen på Gimle ble det i august 1944 utarbeidet en plan for å foreta et angrep på forlegningen hvor det bodde 45 mann. Dette kan man lese om i et hefte som Sannidal Historielag ga ut i 1985, «Sannidal i krigsårene 1940– 1945».

Under krigen var hesten viktig, ikke minst når man tenker på transport. Det fikk også bøndene i Sannidal merke til fulle. De ble fratatt hester som skulle brukes i tysk front-tjeneste. Noe som også Carl Fredrik Monsen kan berette om.

22NYHkrig graver stillinger.jpg

– Tidlig i krigen husker jeg bønder fra kragerødistriktet måtte møte på Jernbanetorget med sine hester. Tyskerne trengte stadig hester til sine hæravdelinger. Tyske dyrleger undersøkte nøye hver hest. Hadde dyret skavanger fikk bøndene hesten tilbake. Friske hester derimot ble rekvirert omgående og ledet ut på Jernbanekaia. Med et belte under magen ble hesten heist

om bord og ned i lasterommet på et troppetransportskip. Fortvilelse og harme preget bøndene, enkelte grep til tårene, men okkupantene viste ingen nåde overfor norske bønder.

Monsen har også en annen liten historie med tanke på Kragerø havn og byens vinmonopol:

– Sommeren 1943 grunnstøtte lasteskipet «Mailand» i Kragerøskjærgården. Skipet var dyplastete med alle slags forsyninger, beregnet fordelt på tyske forlegninger i Norge. Lasten om bord ble tatt over i lektere, ført inn til Kragerø og fortøyd ved bryggene. NS-politiet og hirdmannskapet fikk den vanskelige jobben med å vokte den, i krigstidens Norge, dyrebare last. Kragerøfolk stjal alt de kom over, elleville scener og stor oppfinnsomhet rådde på alle plan, blant annet ble et stort parti sprit mektig populært. Uttrykket «Mailandsprit» levde lenge på folkemunne i hele kragerødistriktet.

Fortsatt i Sannidal og Kragerø kan man se minner fra krigens dager. Bildene i denne artikkelen understreker dette, men slike krigsminner blir stadig færre og færre.

24NYHkrig tyskere spiser_01.jpg

2. verdenskrig Sannidal

[Tips oss!](#) • [Send inn videotips](#) • [Ansvarlig redaktør: Espen Nilsen](#) •
[Nettredaktør: Trond Nøstvold Tou](#) • [Personvernpolicy / Informasjonskapsler](#) •
[Redaktørplakaten](#) • [PFU](#) • Adresse: Postboks 55, 3791 Kragerø. Tlf: 35 98 67 00